

Udsatterrådet

2018

Årsberetning

Albertslund Kommune

Årsberetning 2018 for Udsatterådet i Albertslund Kommune

Indledning

Kommunalbestyrelsen i Albertslund Kommune [godkendte](#) den 22. juni 2017 at nedsætte et Udsatteråd i Albertslund Kommune. Rådet blev oprettet i foråret 2018, og Rådet skal genvælges hvert fjerde år.

Lidt om Udsatteråd generelt

Det første lokale udsatteråd blev nedsat i 2007. Ifølge Rådet for Socialt Udsatte har 36 kommuner i dag et udsatteråd.

Ældreråd og Handicapråd er lovpligtige, mens det er frivilligt for kommunen at nedsætte Udsatteråd. Jævnfør Servicelovens § 16 skal Kommunalbestyrelsen dog sørge for, at brugere af tilbud efter Serviceloven får mulighed for at få indflydelse på tilrettelæggelsen og udnyttelsen af tilbuddene. Kommunalbestyrelsen kan i denne forbindelse nedsætte råd, som rådgiver kommunen.

Ud over ovenstående er der ikke på forhånd nærmere definerede krav til rådets formål, sammensætning, arbejdsområde etc., hvorfor de eksisterende Udsatteråd også har meget forskellige forretningsordener. Generelt gør det sig dog gældende, at Udsatterådene arbejder for at forbedre forhold og indsatser for socialt udsatte i kommunen. Det gør Udsatterådene dels ved at være lokalt forankrede talerør for udsatte samfundsgrupper, dels ved at være rådgivende organer for den kommunale forvaltning og det politiske niveau i en given kommune. Medindflydelse og rådgivning udgør således kerneelementerne for de fleste Udsatteråd.

Sammensætningen af medlemmer i de eksisterende Udsatteråd varierer. Enkelte Udsatteråd består udelukkende af borgere, som selv er udsatte. De fleste råd er dog sammensat af både udsatte borgere, politikere samt sagkyndige fra f.eks. frivillige organisationer eller lignende.

Formålet med Albertslunds Udsatteråd

Ifølge [Forretningsordenen](#) er formålet med Udsatterådet at være talerør for lokale borgere, som er i en udsat social livssituation. Udsatterådet skal således øge muligheden for, at borgere i en socialt udsat livssituation kan komme til orde og derigennem få medindflydelse. Desuden skal Udsatterådet rådgive relevante politiske udvalg i forhold, der vedrører udsatteområdet.

Sammensætning af Udsatterådet og opstart

Kriterier for sammensætning

Kommunalbestyrelsen besluttede, at Udsatterådet sammensættes efterfølgende følgende kriterier¹:

- a) 5 medlemmer, som er eller har været i en udsat livssituation
- b) 2 medlemmer fra Kommunalbestyrelsen, som repræsenterer det politiske niveau
- c) 2 medlemmer, som er sagkyndige
- d) 1 medlem, som er personligt udpeget og har særlig indsigt i eller erfaring med området.

Nuværende [medlemmer](#) kan ses på Albertslund Kommunes hjemmeside.

¹ Kriterierne fremgår af forretningsordenen.

Information til borgere

Interesserede borgere kunne på Albertslund.dk, i Albertslund Posten samt ved et orienteringsmøde den 18. januar 2018 læse/høre mere om det kommende Udsatteråd. Nyheden blev også delt på Facebook. Orienteringskilderne orienterede om opstillingsseddel og deadline for opstilling, som var den 23. januar 2018. Kommunalbestyrelsen [godkendte](#) den 13. marts 2018 medlemmer og suppleanter for perioden 2018-2021.

Kommunalbestyrelsen udpegede ti medlemmer og syv personlige suppleanter. I marts 2018 fik kandidaterne til Udsatterådet besked om, hvem der var medlemmer og suppleanter. Ifølge forretningsordenen er suppleanter personlige og indkaldes kun til møder, hvor det medlem, de er suppleant for, ikke kan deltage.

Flere af de udpegede suppleanter reagerede på, at de ikke var medlem, og enkelte trak sig. En af suppleanterne begrundede dette med, at det kan være frustrerende at være suppleant, da man ikke har nogen indflydelse, og det derfor kan være svært at holde gejsten.

Konstituerende møde

På det første møde blev Rådet konstitueret, og der blev valgt formand og næstformand. Rådet besluttede desuden, at suppleanter fremover skulle inviteres til alle møder og deltage på lige fod med medlemmerne. Dog har de ingen stemmeret.

Erfaringer vedrørende Rådets sammensætning

1. 15 personer stillede op som kandidat til Udsatterådet. 14 personer skulle vælges. Det fremgår ikke af forretningsordenen for Udsatterådet ud fra hvilke kriterier, udvælgelsen af medlemmer til rådet skal ske. Der bør fremadrettet indskrives kriterier for valg af medlemmer til Udsatterådet i forretningsordenen.
2. Før det første møde reagerede nogle af de udpegede suppleanter på, at de ikke var medlemmer, og enkelte trak sig. Det blev påpeget, at det som suppleant vil være vanskeligt at følge med i rådets arbejde, hvis man kun deltager i de møder, hvor det medlem, man er suppleant for, ikke deltager.
3. På første konstituerende møde blev det derfor besluttet, at suppleanter deltager på lige fod med medlemmer, dog ikke hvis det skulle komme til en afstemning. Indtil nu har rådet ikke haft afstemning, men diskuteret sig frem til en beslutning. På det første møde blev problemet med suppleanter kort vendt, men siden har der ikke været diskussion om dette, og på møderne oplever suppleanterne sig som fuldgyldige medlemmer.
4. I forretningsordenen § 5 stk. 1 fremgår det, at Rådet skal bestå af op til 10 medlemmer, og at hvert medlem har en suppleant. Rådet vil i 2019 arbejde for, at antallet af medlemmer øges, og at der ikke vælges suppleanter. Baggrunden for dette er dels et ønske om at ligestille mødedeltagerne; dels sikre en højere mødedeltagelse.
5. Det fremgår ikke i forretningsordenen, hvordan nye medlemmer udpeges. Rådet vil arbejde på, at der i § 5 stk. 6 tilføjes, at udsatterådet udpeger og indstiller nye medlemmer til kommunalbestyrelsen.

Aktiviteter i 2018

Antal møder

Udsatterrådet har holdt fem møder i 2018. Ifølge forretningsordenen kan Rådet holde fire årlige møder. Allerede på det første konstituerende møde var der flere medlemmer, som pegede på, at fire årlige møder er for lidt, hvis Rådet skal blive effektivt. Medlemmer vil gerne i gang med opgaver, der hurtigt kan føre til konkrete resultater, og derfor er det nødvendigt at mødes flere gange, da det meste af rådets arbejde foregår på møderne. Fra januar 2019 blev mødefrekvensen ændret til seks årlige møder. [Dagsordener og referater kan ses her.](#)

Mødedeltagelse

Til det første konstituerende møde mødte stort set alle deltagere. Dvs. 15 stk. Til de næste fire møder har deltagelsen ligget på omkring halvdelen.

Nogle af deltagerne er i en sårbar livssituation og har derfor ikke magtet at deltage. Andre har meldt afbud pga. sygdom eller andre aktiviteter. Fire deltagere har trukket sig i 2018, alle disse var suppleanter. I starten af 2019 trak endnu to deltagere sig. Pr. 1. april 2019 har Rådet 11 medlemmer; 8 medlemmer og 3 suppleanter. Det er formentlig et vilkår for et Udsatteråd, at deltagelse generelt og mødedeltagelse specifikt varierer.

Deltagelse i temadage, konferencer mv.

For at holde sig orienteret om ny viden og indgå i relevante netværk har Udsatterrådet prioriteret så vidt muligt at deltage i relevante arrangementer. I 2018 har Rådet deltaget i følgende:

- En fandanivoldsk aften i Albertslund. Tre medlemmer deltog.
- Rådet for Socialt Udsatte afholdt sit årlige dialogmøde for alle lokale udsatteråd med oplæg fra udvalgte udsatteråd om deres arbejde med efterfølgende debat diskussion. Tre medlemmer deltog.
- Debataften om sundhedsprofilen i Albertslund *Hvad kan vi gøre?* Tre medlemmer deltog.
- Reception ved indvielse af det nye rusmiddelcenter i Albertslund. To medlemmer deltog.
- Regionalt netværksmøde for lokale udsatteråd. Om udfordringer og succeser. Tre medlemmer deltog.
- Stiftende generalforsamling for Stop Spild Albertslund. Et medlem deltog.
- Konference om bisidderordninger arrangeret af Rådet for Socialt Udsatte. Tre medlemmer deltog.

Deltagere på diverse arrangementer har orienteret resten af Rådet herom på Rådsmøderne.

Behandlede emner i 2018

Hvordan sikrer vi, at Rådet har viden om socialt udsatte gruppers behov?

Rådets sammensætning sikrer, at Rådet har en bred viden om og erfaringer med udsatte området. Nogle rådsmedlemmer har udsattebaggrund eller er pårørende til en borger med udsattebaggrund, mens andre arbejder eller har arbejdet inden for udsatteområdet. Desuden har nogle medlemmer daglig eller jævnlig kontakt med udsatte borgere i Albertslund og andre følger ny viden inden for området.

Rådet vurderer desuden, at det er væsentligt at komme i dialog med udsatte grupper i kommunen for at høre, hvad de synes, at Rådet bør arbejde med for at gøre en positiv forskel i deres hverdag. Det kunne f.eks. være at invitere til et offentligt møde med oplæg og diskussion om relevant emne. Det arbejder Rådet videre med.

Kommunens tiltag for socialt udsatte grupper

For at få kendskab til kommunens tiltag for udsatte grupper, besluttede Rådet på et af de første møder at invitere relevante medarbejdere fra kommunen til at fortælle om deres arbejde. Rådet har i 2018 hørt om og diskuteret indsatser for hjemløse borgere. Rådet vil blandt andet bruge denne viden i vurderingen af hvilke opgaver, det er relevant for Rådet at arbejde med. Rådet vil fortsætte med dette i 2019.

Bisidderordning for udsatte borgere

Udsatterådet besluttede i efteråret, at en opgave i 2019 er at undersøge behov og muligheder for at oprette et net af frivillige bisiddere. Denne opgave er valgt, da flere undersøgelser peger på, at især de mest socialt udsatte borgere ikke oplever sig forstået, når de er til samtaler med kommunen. Disse borgere har sjældent et netværk, som kan være bisidder, og de har ofte ikke overskud til at kontakte frivillige ordninger.

Foreløbig har Rådet set på nogle af de tilbud, der findes af frivillige bisidderordninger; deltaget i Rådet for Socialt Udsattes konference om bisidderordninger; læst Rådet for Socialt Udsattes rapport om bisidderordninger samt inviteret en frivillig fra [SocialSundhed](#) til at fortælle om deres måde at organisere en bisidderordning. Rådet arbejder videre med denne opgave i 2019.

Tilbud med morgenmad til alle elever på kommunens folkeskoler

Udsatterådet besluttede også i efteråret at undersøge behovet for at oprette et tilbud med morgenmad til alle skolebørn. Baggrunden for denne beslutning er, at flere undersøgelser peger på vigtigheden af, at børn får et sundt morgenmåltid, men at ikke alle forældre har økonomisk mulighed for give deres børn dette. Forældre, der er ramt af kontanthjælpsloftet, har ofte så få penge til mad, så de ikke har mulighed for at give deres børn sund mad.

Rådet har bedt om at få et overslag over hvor mange børn, der spiser morgenmad i SFO'erne, og læst om nogle af de eksisterende tilbud om morgenmad på skoler.

Hørings svar og kommentarer til dagsorden til politiske udvalg

Udsatterådet har besluttet at følge med i arbejdet i tre politiske udvalgs dagsordener: Social- og Sundhedsudvalget, Børne- og Skoleudvalget og Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, da disse tre udvalg behandler emner inden for udsatteområdet. Rådet tjekker dagsordenen til udvalgmøder og sender kommentarer, når de behandler temaer, der vedrører Udsatterådet. I 2018 har Rådet sendt kommentarer til tre udvalgmøder. Kommentarerne har blandt andet været om Sundhedspolitik 2018 og Ankestyrelsens statistik.

Udsatterådet har foreløbig givet et høringssvar på ungestrategien og budgetkataloget. Høringssvaret på Ungestrategien har medført en tilføjelse i strategien. Under punktet *Unge med ekstra vejledningsbehov* er der nu tilføjet et ekstra mål om at styrke det tværfaglige vejledningsindsats over for unge hashrygere med henblik på at undgå, at hashmisbruget spærrer for uddannelse eller job.

Rapporter til inspiration

Rådet har modtaget følgende rapporter:

- Rapport om *Socialt frikort til socialt udsatte*. Fra [Cabi – BEDRE ARBEJDE TIL FLERE](#).
- Rapport om [Bisidderordninger for socialt udsatte](#). Fra Rådet for Socialt Udsatte.
- [Sundhedsprofil for Region Hovedstaden og kommuner 2017 – Sundhedsadfærd og risikofaktorer](#)
- [Årsrapport 2018](#) Fra Rådet for Socialt Udsatte.

Bilag: hørings svar afgivet i 2018

Hørings svar 20. august 2018 til Social- og sundhedsudvalget

Udsatterådet har følgende kommentarer til dagsorden for mødet i Social- og Sundhedsudvalget den 20. august 2018:

Punkt 3. SUS/ØU/KB – Udarbejdelse af ny Sundhedspolitik 2018

Udsatterådet ser det som positivt at to af de fire sundhedspolitiske visioner handler om lighed i sundhed og lige muligheder og tilgængelighed. Albertslund kommune har med sin placering i kommunesocialgruppe 4 en forholdsvis stor andel af udsatte borgere. Flere forskellige undersøgelser peger på, at udsatte borgere har en markant ringere sundhed, sygelighed og livskvalitet end befolkningen generelt. Denne gruppe har typisk komplekse problemer og udfordringer både socialt og sundhedsmæssigt. Det stiller krav om et rummeligt sundhedsvæsen, hvor den enkelte borger oplever sig set og hørt, og at de oplever, at deres egen forståelse af problemer og udfordringer bliver taget alvorligt. Udsatterådet anbefaler at rapporten Susy Udsat 2017 indgår i grundlaget af aktuelt bedste viden for udarbejdelse af de kommende sundhedspolitik.

Udsatterådet ser det ligeledes som positivt, at borgerne inddrages i processen med udarbejdelse af den nye sundhedspolitik. Udsatterådet anbefaler, at der gøres en særlig indsats for at også udsatte borger bliver inddraget i denne proces, og Udsatterådet stiller sig gerne til rådighed i forhold til at komme med input til dette.

Punkt 4. SUS/BSU/ØU/KB – Ankestyrelsens statistik for 2017

Udsatterådet bemærker at Albertslund kommunes omgørelsesprocent på det samlede sociale område er på 43 %, at det ligger over landsgennemsnittet og over to af de tre sammenlignelige kommuner. Dette er økonomisk uhensigtsmæssigt for kommunen og yderst uhensigtsmæssigt for pressede familier, som får en forkert afgørelse og samtidig skal bruge kræfter på at klage.

Udsatterådet anbefaler at kommunen arbejder på at mindske antallet af forkerte afgørelser og vil fremover følge udviklingen.

Punkt 7. SUS – orientering fra Børn, Sundhed & Velfærd. Punkt D.

Udsatterådet ser det som positivt at borgere, der er varslet udsættelse ved fogedretten modtager brev med vejledning om muligheder for støtte. Ikke alle udsatte borgere er dog i stand til at forholde sig til en skriftlig henvendelse. Udsatterådet vil derfor anbefale, at kommunen overvejer, hvordan det sikres at disse borgere modtager råd og vejledning.

Udsatterådet ser det som bekymrende, at Bo-Vest vurderer, at der i løbet af første halvår af 2018 er sket dobbelt så mange udsættelser som i hele 2017. Det er ligeledes bekymrende, at der i KKIK, Vognporten og Morbærhaven er sket en ændring fra to udsættelser i 2017 til 13 i første halvdel af 2018. I forhold til disse udsættelser peger Udsatterådet på, at nogle af disse kan være unge, der er droppet ud af deres uddannelse. Disse unge kan være i en udsat situation med behov for en hurtig indsats for komme videre i livet.

Udsatterådet ser det som positivt, at kommunen benytter sig af en række forskellige muligheder for kontakt og støtte for udsættelsestruede borgere, der er borgere, der er boliganvist inden for det sidste år. Det er ikke muligt at se, om der er sket en stigning i denne gruppe af borgere i forhold til tidligere.

Høringssvar 22. august 2018 til Børne- og Skoleudvalget

Udsatterådet har følgende kommentarer til dagsorden for mødet i Børne- og Skoleudvalget den 22. august 2018:

Punkt 2. BSU/EBU/(ØU/KB) – Strategi for den kommunale ungeindsats (høring)

Udsatterådet ser frem til at få strategien for den kommunale ungeindsats i høring og vil behandle den på førstkommende møde primo september.

Punkt 6. SUS/BSU/ØU/KB – Ankestyrelsens statistik for 2017

Udsatterådet bemærker at Albertslund kommunes omgørelsesprocent på det samlede sociale område er på 43 %, at det ligger over landsgennemsnittet og over to af de tre sammenlignelige kommuner. Dette er økonomisk u hensigtsmæssigt for kommunen og yderst u hensigtsmæssigt for pressede familier, som får en forkert afgørelse og samtidig skal bruge kæfter på at klage.

Udsatterådet anbefaler at kommunen arbejder på at mindske antallet af forkerte afgørelser og vil fremover følge udviklingen.

Høringssvar 27. august 2018 til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget

Udsatterådet har følgende kommentarer til dagsorden for mødet i Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget den 27. august 2018:

Punkt 2. EBU - Ny Erhvervsstrategi for Albertslund kommune

Udsatterådet vil følge arbejdet med at udforme en ny Erhvervsstrategi. Rådet forventer at udsatte borgere tænkes med ind i den kommende strategi, fx ved at den nye strategi fortsat vil fremme socialøkonomiske virksomheder og at et mål vil være at fremme virksomhedernes sociale ansvar.

Punkt 4. BSU/EBU/(ØU/KB) – Strategi for den kommunale ungeindsats (høring)

Udsatterådet ser frem til at få strategien for den kommunale ungeindsats i høring og vil behandle den på førstkommende møde primo september.

Punkt 7. EBU – Orientering fra by, Kultur, Miljø & Beskæftigelse

Udsatterådet tager orienteringen til efterretning, og vil fortsat følge udviklingen af kommunens arbejde med kontanthjælpsloftet og 225-timers arbejdskravet.

Høringssvar oktober 2018 til Albertslund kommune, Børn, Sundhed & Velfærd

Udsatterådet har følgende kommentarer til "Stærke valg – unges veje til uddannelse og job i Albertslund 2018 – 2025".

Udsatterådet ser det som positivt, at det tydeligt fremgår af ungestrategien, at unge i en udsat livssituation har behov for særlige indsatser, og at disse indsatser skal udformes i samarbejde med den unge og med udgangspunkt i den unges ønsker og ressourcer.

I afsnittet "Undgå at alkohol- og stofmisbrug spærrer for uddannelse eller job" på side 9 nævnes det at åben anonym rådgivning kan hjælpe unge med at komme ud af et misbrug. Her bør det præciseres, at adgangen til denne rådgivning skal være let tilgængelig for de unge og gerne placeret der, hvor de unge kommer, fx på ungdomsuddannelserne. Mange unge med et problematisk forbrug af rusmidler ser ofte ikke forbruget som et problem, og de kontakter derfor ikke behandlingstilbud for at få rådgivning eller behandling.

I afsnittet "Unge med særlig støtte" på side 10 nævnes blandt andet, at udsatte og anbragte unge med den rette støtte på sigt kan opnå beskæftigelse. Her bør det nævnes, at man i støtten skal have særligt fokus på kvaliteten af anbragte unges skolegang, da flere undersøgelser - fx "Tidligere anbragte unge og uddannelse", VIVE i 2017 - peger på, at flere af disse unge har skoleudfordringer sammenlignet med deres jævnaldrende, der ikke er anbragte.